

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in materiam de sacramentis novae legis - Cod. Ettenheim-Münster 185

[S.l.], um 1610

Disputatio septima

[urn:nbn:de:bsz:31-115961](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-115961)

ut in curia ipsorum nullus in et missa defectus
 committatur maxime in porrectione vini et
 aqua. Et hoc sunt q̄ uniuersim de missae
 sacrificio atq̄ adeo de toto augustissimo
 sermone Eucherii sermone disputare uolimus
 nunc ad reliqua sermone gradum faciamus

Disputatio septima.
 De Sacramento ordinis

Et quibus factum cum doctoribus de quibus illis
 Ecclesia sermone q̄ ad bonum spirituale singu-
 lorum fidelium gratiam dnm instituisse disputatio
 prima. qua. r̄do ostendimus. postulat nunc in-
 tus ordo, ut reliqua duo aggrediamur ordinem
 scilicet et matrimonium recte sermone citatis
 i. dicitur appellata eo q̄ in republica Grana
 ad bonum eorum uia sunt illud ut Ecclesia rite
 q̄ legitimis q̄ ministros gubernet. Hoc ut ex
 multiplicatione fidelium numerus beatorum impleat.
 Haec ergo disputatio de ordine sequenti de ma-
 trimonio quantum et max. necessitas oritur, et
 temp. ratio differant. Ceterum disputant de
 ordine ad. Scholastici in. mag. Grana in q̄to

dit. 24. doctor Hugelicus in supplemento
ita parte. 1. & 27 usq. ad 41 fol. Et alii summissa
in p^o ordo. Mart. Xaari. to. itic. ^{marugli.} canfi conuentionu
titulo de Soc. Sermto. folio 180 et in Eugenio
cap. 25. a num. 69. Card. Bellarming. tomo 2to
q^o de Sermto lib unico et lib. 2. de Clericis
a cap. 11 Greg. de Val. to. 4. disp. 9. g^o g^o g^o
Henricus. Henricus tomo 2 sua theologia
moralis. lib. 10. Hor. to. 2. lib. 13. institutio n^o
cap. 12. ad. finem. Card. Pol. Pintz foldius et
alii passim. Canonistae in variis titulis secreta
rium.

Classis prima.
De natura Sermto ordinis eiusq. partibus
ac ordinum uarietate

Qua I. qd sit ordo.

Variè à uariis Sermto Soc. describitur, manet à
multis, minus explicatè à pluribus meo iudicio omni
commodissime dixerit Sermto ordinis eo uerè man
quadam conuentione magister alii signaculum con
signum uocat) quo potest alieus q^o alieus ministri
sui significat, et conuentione ordinato uel exercandi corp
et conuentione q^o uel administrandi alieus in ordine
ad illud quare male alieus alieus dicitur.

potestate consecrari, quia sic est notus specificus et
 soli sacerdoti competens, et ex hac descriptione uno
 colligitur alterum est, scilicet hoc potest ac presen-
 te institutum, sicuti prima quae Salong explicata ad
 salutem et felicitatem privam eius quod illud suscipit,
 sed potius ad salutem aliorum in quos dicta potestas
 exercenda est. Alterum quod colligitur est quod non hoc or-
 dinis deductum est ab effectu, hoc est ab illo gradu in
 quo certo veluti ordine ecclesiasticae dignitatis accepta
 est hoc scilicet aliis instituitur.

Quaeritur 2. quae sit materia et forma huius
 scilicet.

De materia singulorum ordinum commodius infra
 nam circa singulos plures sunt difficultates, satis
 ergo iam fuerit in genere nosse materiam huius scilicet
 esse prae extrinsecam, aliudque nihil, quod traditione
 vel alicuius instrumenti ut manus, libri etc.
 In 4. hac instrumenta debent esse consecrata et
 materia videbimus.

Forma ut patet in iis verbis quae ab Episcopo una
 cum traditione materiae praefertur in modo impandi-
 ficare potestatem. Et id est recte ut nimirum
 significat ordinatum esse et in usu potestatis exercere.

ne quasi otiosam acciperent. Ceterum
et si invocatio sanctissimi Spiritus ex usu
Ecclesie decentior in ordinatione adhibe ad con-
trari in forma minime p̄inet, ut ex eoi stia
advenit Val. puncto. 2. et explicat conc.
florentinu in instructione armenoru et D.
Tho. q. 37 a. 4. et s. idgs ob caas. alij a nobis
explicatas

qua. 3. qua sit man centralis in
ordinatione presbiteri et Diaconi

Quo dubitandi e q̄a cum duplex man exhibeat
nimirum impositio manuu et correctio instrum̄t̄
ut calicis et patena in presbiteratu, hanc eada
cu libro Evangelio in in Diaconatu. Probatu
horum for signora ut centralis man centralis
suppono. n. sic q̄ infra ostendam et
Diaconatu de vere precium di. l. un. l. un. l. un.
Theologi in varias abeunt stias. D. Joty in. q.
dist. 27. q. 2. a. q. et q̄dem alij manus im-
positione supra sacerdotis de accidentate, se-
lam. u. instrumentoru correctio ne de con-
traria notu ad id potissimu auctoritate conc.
Florentini in quo p̄ter instrumentoru por-
rectio ne nulla alia assignat̄ man. Contra

hinc et sine dubio multo canē probabilior ē. p. p. p.
 Sola lectioe q̄ta de sermo ordinis Card. p. p. p.
 cap. 50. Confessionis polonica. Ballarmini. l. c.
 cap. 9. q̄ oēs uolunt tam manus impositionē q̄
 instrumentorū porrectionē de maam conthate
 cuiq̄ hinc ueritas ut intelligat. Notandum ē
 in ordinatione presbiteri duas ḡt̄ri potestates
 unā ḡficiendi & euegrian, alterā absoluedi à p̄bri
 q̄ t̄r potestas in corp̄ d̄ri militum: p̄
 has duas potestates dua sunt in ordinatione pres-
 biteroū p̄cipua caeremonia una qua ḡp̄sop̄
 porrigit futuro sacerdoti patenam et calicem cum
 pane et uino s̄lce x̄ti. h̄c potestas offo-
 rendi sacrificiū Altora ē qua post missā Ep̄sco-
 p̄ manus imponit eidem h̄c dicendo h̄c p̄.
 Sancta quorū remiseris peccata. Et calora.
 h̄c sic explicat. q̄ utramq̄ caeremoniā de con-
 tualen et p̄ una ḡt̄ri unā p̄altoran n. alia po-
 restate siue potestā (q̄ alto uis ḡstionis ē) sint duo duo
 characteres siue unq̄ tm. adeo atq̄ adeo p̄uimus
 in r̄a caeremonia tm extordabo. p̄bato p̄uimō
 ex scriptura q̄ p̄sim p̄ simbolo extorno

ord. ordinationis assignat impositione manuum
altorum. 6. 14. et 16. ~~inter~~ prima ad timotheum
7. et 8. ~~ita~~ ad timotheum 4to et 5to ^{ad timotheum} ~~ita~~
ex patribus. et. Concilii dogly longo ordine. Pollay
1. c. addo. 2. 150. q. in 4to. dicit v. q. 117. localm
impositione manuum dare gratiam servitate ex
quo seque ee partem serviti. Nec mirum utri
videat q. illa dua caeremonia dividantur, quod cum
gentu et 150. dicitur has duas potestates et
unam dedit in cana cum dixit hoc facite etc.
altero post resurrectione, cum dixit facite
f. sanctum etc. ex qo n. pot. imo et debeat
Ecclia dividere, et una gferre post alia ad
obsequione in oppositu allata facilis solutio e. Pri-
mo n. responderet philosophus argumentu a par-
te negativa nihil valere nihil n. geludit, concilium
tm meminil unig caeremonia qo altoru excla-
sit. 2to. pt. retorquere argumenta et concilium
tm concilio opponi. Concilium n. cartaginense
tm assignat impositione manuum qo valet q. domi-
nicu soltu hoc consequentia qo p. concilio instra-
mentorum ~~erit~~ tm extrinseca et ho qo. cate

gonicè & conc. & florentinu n expli misse lo-
 tum ritum, sed tm partem, idq; eo concilio ut
 assignaret p manū rem aliquam subsistentem qua
 hū ē patena et calix n. a. manuum impositio.
 Ex dictis fle et colligetur qd dicendum sit de
 diaconis primi n. diaconi vere fuerit ordinali
 ad qdam ministeria p manus impositionē n. a. ad
 legendū Evangelium qd tunc n. orat opus, nunt
 f. varias ceremonias ordinantē ad usua mi-
 nisteria. Credibile a. ē. qdum instituisse ordi-
 nātū n. qdam in particulari, sed gene-
 ratim monendo Eplos ut ordines pferrent f.
 ceremoniā instrumentorū qbz significatio singu-
 larū potestas ut aduertit et Bellar. cap. 9.

qua. q. q. et quot sint sacri ordines

Et inter eos recenseri sacerdotium 2. dia-
 conatū. Sub diaconatū feculatoratū, exorcis-
 tatū, lectoratū: et hostiariatum. Ex
 qbus cū ordo sacerdotum duplex sit. Et summo-
 rum scilicet f. Episcoporum et minorū. f. sim-
 pliciu sacerdotū faciunt qdā octo ordines qbz
 octo aliq; addunt corona seu primā tonsurā

et sic sicut nonne or. verum qd multa ex his
dubia sunt dicam de singulis qd brevisserunt
qd mihi veris ac probabilis videtur.

qua. 5. An Episcopatus seu ordinatio
Episcopalis sit scriptum.

Suppono ordinem presbiterorum seu sacerdotum
eo vere ac proprie scriptum de hoc n. nullus
oio o. or. ed. q. 70. autit dubitare. De Episc-
opatu u. lit. e. ingens. Canonistae novem or-
dines constantior et mordicus asserunt hoc o. Sep-
tuor illos ceteros receptos, et praeterea Episcopatu
ac corona. Durandus, Valdensis, Caietanus, Medina
Navar. Pollar. et Vat. et quidam alii octo numerant
s. septem dictos et Episcopatum. D. Tho. in 3a. par-
te. q. 37. a. 2. et antiquiores Theologi oes ut
Hensis, Albertus magnus, s. Bonaventura, Richardus
Sylvester, Azor et alii negant ordinem Episco-
pate eo vere et proprie ordinem qd sit scriptum.
Certo mihi hoc ita. s. Thomae semp. visa e. mihi
colorum multo probabiliorum tum qd fuit semp. ve-
terum Scholasticorum tum qd Conc. Florentinum in
aethero fidei sub Eugenio qto numerat ex p. fesso fm
septem ordines, assignans singulis sua manam

Et forma q. idem uideles esse g. u. mare. Tnd
 l. 23. can. 2. Si quis dixerit inter
 sacerdotium n. ee in ecclia catholica alios ordines
 et maiores et minores q. quos ueluti q. gradus
 quodam in sacerdotium tendat. anat. h. m. a. s. i. t.
 ubi n. eo iudicio sacerdotium satis clare g. s. t. u. l. t. u. s.
 supremus ordo q. q. d. e. m. i. t. s. o. r. m. t. a. m. et g. r. e. q. u. e. l. o. r.
 in g. r. e. c. r. o. t. i. o. n. e. e. p. i. s. c. o. p. a. l. i. n. i. m. p. r. i. m. e. t. n. o. u. s.
 c. a. r. a. c. t. e. r. s. e. d. e. t. c. a. r. a. c. t. e. r. s. a. c. e. r. d. o. t. a. l. i. s. h. m. o. x. t. e. n.
 d. i. b. u. s. i. n. c. o. n. s. e. c. r. a. t. i. o. n. e. e. p. i. s. c. o. p. a. l. i. a. d. n. o. u. a. p. o. t. e. s. t. a.
 t. e. m. e. t. i. n. i. s. d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. e. m. u. a. m. h. i. s. e. s. i. c. c. e. r. t. u. m.
 In episcopo g. r. e. c. r. a. t. o. e. e. q. u. a. d. a. m. s. p. i. r. i. t. u. a. l. e. p. o. t. e. s. t. a.
 t. e. m. q. n. e. e. i. n. s. i. m. p. l. i. c. i. p. o. t. e. s. t. a. t. e. q. u. o. m. a. i. i. u. r. e. d. i. u. i. n. o.
 episcopus e. o. r. d. i. n. a. r. i. u. m. n. i. m. i. l. i. t. e. r. d. u. o. r. u. m. s. e. r. u. i. t. o. r. u. m. g. r. e.
 c. e. n. d. o. r. u. m. o. r. d. i. n. i. s. n. i. m. i. u. m. e. t. g. l. o. r. i. a. t. i. o. n. i. s. q. q. d. e. r. a.
 s. i. m. p. l. e. x. s. a. c. e. r. d. o. t. p. r. e. s. t. a. r. e. n. e. g. l. Vnde forte n. u. o. c. o. l. l. i.
 g. i. s. e. u. n. q. i. n. e. p. i. s. c. o. p. a. l. i. g. r. e. c. r. o. t. i. o. n. e. s. i. n. e. d. e. b. i. t. a. g. l. o. r. i.
 a. t. i. o. n. e. s. i. s. i. t. i. n. p. l. o. m. o. r. t. n. o. n. a. m. o. l. p. e. c. c. a. t. a. r. e. m. o. r. t. a.
 l. e. p. e. n. i. t. c. o. m. m. i. t. t. e. r. e. q. a. s. u. e. e. p. i. s. c. o. p. a. t. u. s. s. i. t. o. r. d. o.
 s. u. e. n. i. i. n. g. l. o. r. i. a. i. u. r. e. d. i. u. i. n. o. s. q. u. e. g. r. e. c. r. o. t. i. o. n. e. m.

nona et sancta Spiritualem potestatem qua digne
clero servata tanquam ad id ordinarius minister
constitutus potest conferre

qua. 6. An diaconatus sit servatus

Quod non est certum ex fide an sit servatum tum quia
non potest evidenter deduci ex verbo divino scripto vel
tradito tum quia nulla extat sententia expressa eadem
determinatio. Quod tamen admodum tamen esse probabile dia-
coni ordinatione esse servatum tum quia ita docet eorum
theologorum uno excepto Durando in 4to. ^{dist. 24} q. 2. et
Causa 10. 2. et 3. tractata. 11. q. dicitur so-
lum sacerdotium esse servatum ordinis tum quia. S. Paulus
semper facit mentionem diaconorum cum episcopis et cum
sacerdotibus 2a ad timotheum. 3. ad philippenses primo
et ad titum. primo intelligit non nomine episco-
porum et presbiterorum sed nomine S. Joannis Chrysostomi in
commentariis super locum. tum quia aliorum. 6. in quo dia-
coni ordinantur. S. magis impositione sicut episcopi
et presbiteri. tum domum quia diaconatus semel re-
ceptus nec amitti, nec repeti potest, quod imponitur ca-
racterem quod est servatum.

qua. 7. An subdiaconatus sit scriptum.

Et hoc esse valde probabile tum quia hoc dicitur
Theologorum doctrina antiquorum et recentiorum ex-
ceptis solo Durando et Cautano tum quia videtur
imprimere caractere, cum sit irreiterabilis, tum
quia sit annexum ut colonne notum castitatis.

Obiicit cum magistro Anan. in qto. dist. 27.

Subdiaconos antorum tempore non fuisse sed postea
nec ab Ecclia introductos fuisse. Et hoc esse fal-
sum cum .s. Ignatius martyr q. Aporum tempore
floruit in Epala ad Herone meminerit eum
ordinum et singularissime et subdiaconatus

qua. An quibus minores ordines sint
scriptum.

Et de his esse maiore difficultate quia nec ita est
certa ratio sicut de aliis et eorum ordinum munera
sunt multo prioribus leuora.

Nilominus tamen et probabile esse et hoc dicitur
tum quia illorum veteres secularios ita id tenent
et multi gravissimi ex iunioribus .s. Thomas

q. 37. a. 3. Victoria, patrus à Soto. Hic vas-
quetz Soes. Eccles. to. 7. onelis. 6. f. Val. sun-
t. c. nullo qto. tum qd ita videtur de cere
Cone Florentinum postq. n. dixit ordinem
eo sextu scriptu, statim subiungit sacerdo-
tiu draconatu ac subdiaconatu, et ad idem
de aliis ordinibus intelligendum esse et
Tud. sess. 23. cap. 2. numeratis. 7. ordinibus
statim cap. 3. absolute docet ordinem esse scriptu
Quem qd et si ordines n. pot. iterari, qd impri-
munt caracteru: qd sunt scriptu.
Obiicit si qd maiores tres ordines, et quor-
minores singuli sunt scripta, qd n. ornat septo
sed tredecim scripta. Q. negando sequentiam
qd qd in singuli dictoru ordinem sint scripta
centenno in una ac merito unum duntaxat scriptu
vel genere, vel specie q. efficitur docet. Valentia
l. c. vel qd ad unum finem om. referantur q.
qdem e. vel. cate. consecratio Eucharistia, vel ipsum
sacerdotium, sicuti supra in simili docui de spo-
ciabus Eucharisticis. Dices. ito si si quor. minoru
ord. scripta. qd q. illu. sub. pot. unu. q. dicit. mortal. b.

sequela. a. videtur id modum dura. Et conce-
dendo sequelam maioris. Et minoram dico eam quodam
valde quodam dura sed tamen et valde vera.

Qua. In prima tonsura sit sermo
pugnans ut hoc etiam canonistarum statuta cum statuta
Theologorum et summittantur, illis mordicus defen-
dentibus ad verum et primum ordinem scripturalem: His
mordicus negantibus dicentibusque de preparatione
tamen ad ordines et hoc sola est tenenda vera statuta
unde cum conc. Florent. cum numerasset 7 ordines
et singulorum maiorem et formam distinxisset non mani-
nit prima tonsura. quare cum in capite conti-
nua de qualitate ordinando in de per primam tonsuram
sacri ordo clericalis, ibi nomen ordinis latius
accipitur quatenus scilicet de per primam tonsuram
accipitur destinatur ad ordines et separatur a statu
laicorum.

Qua 10. An oes et singuli ministri de-
beant primo maiorem sui ordinis tangere ita
ut sic status sit centralis

De Honoris in q. 24. a. 5. ad 3. huius argume-
ntum refert quodam versisae statum immediatum

infrumentorum cuius ordinis centrale n̄ esse
sed satis eē man ab Episcopo porrigi et ostendi so-
lus et Victoria gatum hunc neq̄ sentiunt ita eē
n̄rium ut si omittat ordinatio sit nulla. D. Thomas
l. c. Caetang, Valentia, et meliores dō. sentiunt
hunc gatum eē cō ordinationi centrale q̄ et
satis luculenter pbat usus, et sane n̄ eē tutum
mi ne tam gravi et in qua oīa uia eccl̄astica
dicunt (accipiat in manu Episcopi) esse à communi
cū s. Thoma et aliis oibz melioribus recedere, fa-
teor interim n̄ eē n̄rium hunc gatum matema-
ticē fieri simul cum forma, sed moraliter in eo
mō quo in sermōe de baptismo docuimz moraliter
simul tere fieri et abluōne infantis, et gatio-
nem forma baptu matris. Adde tñ n̄ eē admodum
scrupulose pcuranda ut à sacerdote futuro gos-
tia patena sup̄ imposta secundum se attingat q̄
hoc ipso quo attingit patena cū calice moraliter
censeo ipsa et gosia tangi sicuti hoc ipso quo at-
tingit calix moraliter censeo et attingi uinū li-
et p̄ se p̄rie loquendo n̄ gtingat q̄ id eē

In dixerim, ut occurrerem scrupulosis quibusdam
 quibus & suscepto iam ordine ministerii miserum
 nexari solent et gaudio dubio verumne an se
 ordinati sint. Semp̄ in contrahendo est ut ista
 solutio se tangant.

Cassia secunda

De effectu, ministro, et susci-
 piuntibus sermone ordinis

Quaest. II. quod et quotuplex sit effectus
 cuius sermone.

Breuiter (pleraque enim verba ex alij dispu-
 tatis clara sunt) duplicem esse effectum ordinis
 primum est spirituales seu potestas eorum perpetua
 in cuius signum imprimis character animae in-
 delibilis ut docet. Cone. prid. sess. 23. can. 4.
 2dus effectus est gratia gratis faciens seu augmen-
 tum gratiae qua ordinati possunt rite fungi suo mu-
 nere. utrumque negat et pernegat Garotius, sed
 suo more insaniunt. Somniant enim ministerium
 ecclesiasticum esse simplex quod quoddam officium quod possit
 dari et auferri ita ut quod hodie fuit episcopus

erat ut minister pastor et iudicans.

quae. 12 q. 5 ut minister ordinarius sui
symbi.

Et ad hoc conc. Trid. l. c. sess. 23. can. 7.

Et solum episcopum, et plura manifeste vi-
no ex scriptura in qua utiq. legimus ministros
aliquos ecclesiae ordinatos nisi ab illis vel certe
ab iis quos ipsi in episcopos consecraverunt ut
Timotheus et Titus. aliorum. 6. et ad Timotheum
primo et 2do et 4to. 2do docet id ipsum
unanime gloriari omnes in hunc sancti patris, sed et
Theologi scolastici, quos longe reme recenset
Greg. de Val. disp. 7. q. 3. puncto. I. ubi placet
id ipsum praeterea in sacra catholica iam
ante ab annis amplius mille et quingentis fre-
quentatur. Caterum nomine episcopi in solis
et alijs magis episcopis sine uti p. magis, sive titu-
laribus sit, sive depositis, interdictis, excommunicatis,
suspenis, irregularibus, imò et degradatis ac de-
nuò et consecratus factus ita quod ut si talis epis-
copus ordinat, ordo oim valeat, ipse in ordinem

gravissime et recet toties quoties etc. s. Thomas
 in 4to. dist. 25. Bonaventura, Richardus Angely
 Sylvest. et Victoria, Sotus et alii etc. apud Al-
 monu Vinalium in suo candelabro aureo de
 hoc sermone titulo de hoc ministro ff. qto
 q. uo. 13. An possit extraordinaria catho-
 et p dispensatione alig gferre sacros
 ordines qz episcopus.

Summu pontificem pte gadore et quasi
 committore ut Cardinales presbiteri, et abbatos
 gferant minores ordines et qdem quo ad car-
 dinales id iam qbuscunq obtinuit q ut in gl
 Sotus. dist. 25. q. 1. a 1. dubio primo, et optima d
 iuris iurispres. abbatibus. u. id gcessu d in iuris
 Canonico. dist. 6 q. car. quonia et extra de afate
 et qualitate ordinandoru factu in d q locat
 abbas patermitanus in caput quato extra de ghu-
 tidinis pte quavis et simplicia racione pnt
 conferre pntia tuncura na pterqz nullam gng
 saj ampt roen nullu sane pnt de no gntu

per privilegium patris in ecclesia usque, factum in ex
communione romana pontificis in sacerdoti hunc, imo
et quatuor res minores ut tradit ex meliori sua di
doxy conarunias libro primo variarum q. lina. cap. 10. r.
10. Quod si pontifex eidem simplicii sacerdoti potest
ex plenitudine potestatis et diaconatu et subdiacona
tu simplici sacerdoti committere s. hoc nos et alii com
muniter negat. Victorius in summa. n. 139. dicit
se bullam quandam s. de hoc videlicet fauentem parti
affirmativa quam videt in tali causa factum esse
q. et Hysponey Vinalens credit se verum, fortis
et ego se eadem videlicet subscribere mitorum a
eos sua recedere si videlicet carere aliqua temeritate
sua. 14 q. l. reg. ad ordines velia ste
rendos.

Quod ordinatio non episcopi tunc fieri a tribus episco
pis videtur ex apostolica traditione cuius testis est pri
mus canon Hylarum q. repetit in conc. Niceno can.
4. et in 2. 3. q. conc. Carthaginensi sed de hoc
de pluribus disputandum erit cum de variis hominum
classibus agemus. Quod si a alijs episcopis gerat
ordines in p. m. vel israelitij aliqua censura Ecclesiastica

usq[ue] r[ati]o n[on] requirit in lasciviente serm[en]t[um] in fine
q[uo]d serm[en]t[um] r[ati]o[n]is requirit aliqu[od] aliu[m] ius su[m]m[um]
his serm[en]t[um] enigm[ati]c[um] e[st] matrimoniu[m] q[uo]d fit p[er] mutu[um]
q[ue]r[en]tu[m] g[ra]t[um]. Non a[ut]e[m] tunc, q[uo]d p[er] serm[en]t[um] aliq[ui]s
dat potestas aliqua[m] q[uam] e[st] prior alia, ut in baptis[m]o
dato potestas ad suscipi[en]da reliqua serm[en]ta, et in sa-
cro ordine dato potestas ad serm[en]ta ad ministranda. Debe-
t[ur] p[er] d[omi]n[u]m solut[ur] l[ib]er. 25. q. 2. a. 2. et Xavar. cap. 25. n. 8. iux-
ta roman[am] declaratione[m] concilii videntur sess. 23. in decr[et]o
de reformatione. cap. 4. et sequenti docent ad valorem quic[un]q[ue]
serm[en]t[um] sufficere in uero intentione scilicet illa. q[uod] e[st] in-
terdictum suscipiendi dummodo in iure paria adstante
q[uo]d requirit. Petes ac data iocundant uniuersali, et
intelligenda de o[mn]i[bus] ordinibus. Sunt q[ui] existiment de
o[mn]i[bus] uerum e[ss]e docent nihilominus cum cui ante usum
suis maiores ordines p[ro]hibent q[uo]d tenent ad seruandam cas-
titate[m] ordinib[us] sacris amoveri sed libere eos p[er] h[ab]ere
ad matrimoniu[m]. S. P[er]sonas nihil de hoc dicitur. Q[ui]
Sard[us] et alii ad modu[m] p[ro]hibere resp[on]dent sed dicitur
q[uo]d e[st] ueram doctrinam t[ame]n u[er]a e[st] in minoribus ordi-
nibus q[uo]d q[ui] p[ro]hibent sacri canones et ordines et
laborator u[er]itatis annos p[ro]hibebant n[on] minus
q[uo]d maioribus ordinib[us] t[ame]n solut[ur] uolunt hanc abate
t[ame]n regni de Conestabate. ob ueritatis tenent n[on] u[er]a.

de necessitate Testi divini aut serm. s. d. maioris. u. or-
 dines regere. usus vero p. notum q. tinentia q. si
 ordinari sibi. snt. a. v. x. u. similiter ad episcopatum p. cu-
 ra p. animarum p. s. t. o. n. e. q. in eo p. s. t. o. n. e.

quae. 16. quales conditiones debeant s. o. ordinandi
 ad hoc ut licite et valide ordinetur.

Multa haec de re constituta in titulis decretalium ma-
 xime in titulo de aetate et qualitate et temporibus
 ordinandi. Ex inter quibus certa aetas, certa anni
 tempora, certa alia qualitates, ut libertas, et integri-
 tas mentis et corporis: testimonia item bona et sufficien-
 tes scientiae ad unam quaevis ordinem, ita ut nulla
 obstat censura aut irregularitas. q. modo. u. q. p. c. c. o. c. t.
 in susceptione ordinis et in curat. irregularitatem
 aut suspensionem reservandam s. in p. n. a. m. de censuris
 na. p. n. i. c. a. n. s. et p. n. i. c. a. n. s. s. a. h. i. n. a. n. e. e. s. t. q. p. r. i.
 ma censura acquirit aetate septem annorum completorum. dist.
 27. cap. in irregulari. ec. quam aetate s. a. t. o. s. y. l. u. e. r. i.
 x. b. o. a. t. a. s. d. o. c. t. a. q. u. i. s. i. s. t. i. o. n. e. p. m. i. n. o. r. i. b. u. s. o. r. d. i. n. i. b. u. s.
 ex eadem distinctione. nullus. a. u. e. l. v. i. m. a. s. e. n. s. u. r. a. i. n. i.
 t. a. t. e. m. i. n. i. s. t. r. a. l. y. a. u. t. e. l. i. n. m. i. n. o. r. i. b. u. s. o. r. d. i. n. i. b. u. s. p. r. i. s. t. i. t. u. t. y. a. n. t. e.
 17. a. n. n. u. s. e. l. s. u. s. i. c. i. e. n. t. i. a. o. b. t. i. n. e. r. e. u. t. e. x. p. r. e. s. s. e. d. e. c. r. e. t. c. o. n. c. e. p. t. u. r.
 t. s. u. p. r. a. c. c. a. p. 6. n. u. l. l. y. u. a. d. s. u. b. d. i. a. c. o. n. a. t. u. a. n. t. e. 22.
 a. d. d. i. a. c. o. n. a. t. u. a. n. t. e. 23. a. d. p. r. o. s. b. i. t. e. r. a. t. u. s. a. n. t. e. 25. a. n. n. u.

salto nactu pmovento nigt de conc. cap. 12. si
quli. a. si ordinis p fensorum nboralia et n simul
gferant, ni aliud episcopo magis experia nideri.
cap. 10. ibide. promoti ad oes subdiaconatu si p
no salto in eo n sint ex coactali ad alio non gra
dum ascendere n pmitant ad presbiteratu m de
ma n assumato ni bonu habeant testimoniu morum ac doc
trina et n Diaconatu ad minus integru anu mi
nistrant, ni eum uolunt ^{receptis aliis ordi} ~~al.~~ 14. D. nigt
duo sacri ordinis eodem die n gferant et regula
ribz cap. 13.

Qua. In et quo ordine sacri. ordinis
gferendi sint

R oes gradatim gferentes ea ab infimo scilicet
hoc e prima tonsura usqz ad sacerdotiu uel epis
copatu eo ordine quem nos supra nos posuimus et
ponit. s. 150. q. d. ut. q. 2. a. 2. quare an ponit
eodem die oes minores ordines gferri eodem die
p affirmatiue ex glossa in caput de eo q limita
liber pauermitang ni p gnu alicubi gsueltudine
receptu act qua n seruata puerat, graue sca
dalu. si quare rto an liceat dare et accip
plurios minores cu aliquo maiori ordine
uel duos maiores simul. R cu Innocentio et

offronsi in caput dilectus te de tempore ordinandorum
 nunquam id licere in cum expressa romani pontificis
 dispensatione qd si secus fiat, gferens episcopus scienter
 iudicio deponi dicit. sc. Si qd res ista qd sit locus
 proprius gferendorum sacrorum ordinum. Pat. contra
 DD. qtuor minores scilicet episcopum gferre in quavis
 Ecclia sic casana, maiores. u. in sola Ecclia episco-
 pali. Verum vidi ego oppositum in flama urbe Roma to-
 to anno fieri ubi episcopus summi pontificis vi-
 carius in collegiis maxime Germanico, Anglicano
 et Graeco singulis diebus dominicis et festis oes eos
 ordines conferat. scilicet a. qtuor temporibus
 in Ecclia episcopali papa qd e Basilica. s. Joannis
 Lateranensis

qua. An ordinandus nris habeat
 ea viri

Responsum veritate uere diuino ea de necessitate
 sancti ordinis ita soly. in q. dicit. 25. q. 1. a. 2.
 et alii oes Romae suig assignat. D. Thomas qd in
 ordinibus intrinseca includit et significat robustas
 aliqua et eminentia gradus, mulier. a. Et intrinseca
 statu subiectio nis et in sexu feminino n pot ulla

significari eminentia. I. Roma fauent ord. DD.
q̄ ueteri ordo atagrigaru q̄ solit fuerunt mu-
lieres ordinare. Id obicit glossa in can. Draconica
22. 27 q. 1. meminit diaconizaru et p̄. sebo
illas ordinari ante annu 70. Item dist. 32. can.
mulieres sit mentio presbiteraru mulieru apud
Graecos ad hanc obiectione responde ^{supra} in mas de
clauibz Euba in addo Diaconizas illas n̄ habuisse
ordine ulla sic in fuisse uocatas, q̄ erant femi-
nae diuino obsequio singulariter deputatae in instru-
di p̄ certim mulieribz catechumenis p̄ tablis ob-
p̄icatu diuiturioris q̄ cohabitacionis sacerdotu cum
illis presbiterae. u. dicebantur mulieres ¹⁰⁰⁰ femores
seu uiduae, quarum custodia res p̄da Eccliae commit-
tebatur ut notat glossa ibide.

qua. quam p̄ona in euerat iam ordi-
nans t̄m q̄ ordinatq̄ i iura Ecclia
p̄ breuiter nam de hoc et alias cū Syluestro p̄bo
ordo. r̄ho. ff. 8. ordinat̄ ante in iusta et p̄scripta
a Canonibz uelate t̄ne suspendi ab executione illius
ordinis quā suscipit uerq̄ ad legitima uelate n̄ in
e uiso facto suspendi ut existimat multi et graues

DD: q. si ante exequato ordine peccat mortaliter
 tunc quoties n. in officio irregularis n. prius
 a superiore suspendat. Episcopus. n. suspendendus e.
 a collatione ordinu. Item si ordinans fuerit or-
 dinet indignu, siue postea hoc indignitas nascat
 ex moribus siue ex defectu scientia dicit. S. Thomas
 peccat mortaliter q. a. o. nec et ecclia infidelis
 cum hoc in maximu uergat detrimetu ecclie
 et animaru. Verum non ita multi ad huc grauig
 hac in re dolunt uicarij episcopi et uicarij exa-
 minatores q. uel sua negligentia uel corrupti mu-
 nusculis ut caris sit implent domu deq. passim in-
 docti et impti ministri. Sed q. d. si magis tot boni
 et docti n. requant quot nri sunt. Et glossa
 dist. 22. malig. s. paucos bonos et aptos q. multos
 malos adiungo ego q. si sacerdotib. sancta et inro-
 cantis uita sint minore uera habenda ad doctri-
 na q. moru. facile n. tales q. ipsis doct. in eru-
 ditione sacriant et compensant sanctitate uita.
 Summo t. et si ipsi nimis indocti n. sint, pier-
 hui si ad cura animaru applicent.

lassis ultima.

De Annexis sacris ordinibus

Ad ea de quibus Sabinae disputationibus reuocantur quam
tenentur iis ualde cognata et affinia dogmata et aliquid
statuendum uidentur in sequentibus et quasi gemitoribus
ipsum ordinem iam suscipiunt.

Quo. An quis Clericus tenentibus ad gestan-
dum Sabitum.

Et ne sit periculum euidentis mortis in certis locis
et temporibus ut est in huiusmodi festis et multis et raribus
nra Germania, omnium sacris ordinibus initiatis, uel benefici-
um Ecclesiasticum habentibus teneri sub ictu. morte gestare
Sabitum Clericalem, quo commode à laicis et secularibus
discerni et distinguere potest ita et eorum non modo Heolo-
gonum, sed et Canoniarum ista quae reuocet Nauar
cap. 25. et ubi. n. 110 et. Val. l. supra. c. et Sabina
expressum in iure canonico cap. si quis et ap. Clericis
primò de uita et honestate Clericorum, et in Conc.
Trid. sess. 23. in decreto de residentia et reforma-
tione cap. 6. Sunt quidem qui dicant consuetudinem in

facere ut secluso contemptu et scandalo non
 semper sit. p. n. inter quos d. Cisterciensis in Summo
 q. bo. Clericorum p. lta q. lta et de liberator subscri-
 bera non rarius iste casus posset accidere q. s.
 n. saecularium non graviter offendat si clericum
 quempiam maxime in maioribus q. lta n. sit in sa-
 lute videat ab ipso laicis differere.

qua. An sacerdos, Diaconi et Sub-
 diaconi debeant esse coelibat et quomodo
 A leg. ex catholici doctoribus dicunt lege coelibat
 esse de iure divino, et sequenter Romanum pon-
 tificem non pro sacerdotibus facere copia ut uxores
 ducant. Clitopseus in lib. de continentia sacer-
 dotum cap. 4. fides maritalis dicitur et alii quam
 stiam docet h. p. 2. lib. 13. cap. 12. q. 1. pro
 probabiliter docendi. Ceterum placet mihi cum ve-
 terum et recentium theologorum. S. p. Caroli Soli
 p. gura Syl. d. h. p. r. i. q. u. e. t. Val. et aliorum
 theologorum, atq. et Canonistarum sua continentia
 sacerdotum in eo iuris canonici p. b. h. p. r. i. m. o

quod nulla sit in tota scriptura tale obediens scriptura:
neque et hoc ipsa reali tale aliquid scriptura iuris
divini colligi potest nam et sic ratio quodam dicitur iuris
et non admodum constantia ut quod tunc sacro ministro
quo quale est sacerdotum doctrinam sunt quod iuris
et sacrum illo fungatur non in ratio hoc oblationis
non plane noniam cum aliisque legitimi iuribus sit
licitus, imo et meritorius, quare non plus debent
sua argumenta ex scriptura et passim ab
aliis efformi contra quod hoc quod diximus, vel si
amplius pliant, ostendunt quod sancte et ratio naturaliter
Ecclesia de sacrorum ministrum continentiam habere
possit, et etiam possit. Ratio quod Ecclesia roma-
na multis iam saeculis gessit gratia sacerdotibus
non matrimonii ante sacerdotium contractu ut patet
ex cap. cum olim extra de clericis conjugatis, non
nego interim id gratia ab Ecclesia ita concessum
ut in ea consuetudine minus probet, et ex abusu
ortu intelligat. Tertio. Conc. Agrippinense canon.
dicit potuisse olim diaconos post ordinationem
ducere uxorem quod quodam concilio fuit approbata non

à Leone. 4. dist. 20. can. de libellis finè D. Gra-
gorij magni lib. 2. ministri epist. 42. concessit.
Subdiaconi sicut ut possent uti uxoris ante
ordinationem dicit licet prohibuit talis in posterum
ordinari nisi una cum uxoris continentia iuxta
ultimò q. in Conc. Trid. sess. 24. can. 9. coelibatus
clericorum vocato lex claustraria

qua. quam antiqua sit lex coelibatus
ministeriorum Ecclesie

M. J. S. calanoni Sarothico in qua Calothio dicunt
cepisse primum sicut papa q. II sub Ecclesia circa
annum domini trecentis nonagesimo ita Clito-
steph ubi supra et docet negat illam antea vel post
fuisse et in Ecclesia Graeca recepta. Verum longè ve-
rius ego eo iudico coelibatu cepisse iam inde ab
apostolorum temporibus et sic ex parte docet. Solus lib.
3. de instit. sacerdotum q. 6. n. 2. et. Val. cum Hieronimo
p. c. inò eos noni et veteres scriptores ac plerique
p. p. ut videtur à apud eundem Hieron. q. 3. dicitur pbat
ex illo fuit ad Titum primo apostolus Episcopus
et ubi comprehendit et presbiterum ex eis interpres

hunc) ad gineſta. nempe inqt ſ. Hieronymus
in illa locat ^{ad} uxoris amplexibus ^{inter} nec
et primo ad Timotheum. 2. ſi is continentia ^{non} ſed
cum ſuis vi clariffimo teſtimonio ^{extat} in conc. Carthag.
ſecunda can. 2. ubi ſic de placuit ſacro ſanctos
antibiſti, et ſq. ſacerdotes nec n̄ et leuitas uel q.
ſeruitu diuini mſeruiunt ginentes eā in orbis ut
q. ſibi dederunt et cu ſemp ſeruant antiqtas
nec quoq. cuſtodiunt. Ex hoc cepto gſtitutu in ſacris
ordinibus ſi cum ſoluta peccet n̄ tm ſit fornicato ſed
et ſacrileg q. in Joſephone ſacrom ordinu comp
uel exproe uel faate uolam caſtitalis emilib. ut
offendim in ma de uobis et n̄ tm lex Eccliaſtica
p̄uincit, q. a. uiolat uobis ſine dubio ſacrilegus

e. Qua. An Ecclia ſint p̄ce gſtituti ſa
in quatuor minoribz uobis ginentia
ſicuti alii

De Eccliam n̄ ſa p̄ce Clericus ſubdiacono in
ſenioribz q. iam ſunt p̄uor minoribz initiali ut con
tinentiam p̄petuo ueruant, q. ſunt initialiſis

ordinibus abigi tali nota posset in lege forma
 ut q. deinceps hoc ordines uolunt suscipere no-
 ueant castitate, nisi ming. n. ordinando. Adde
 q. de hoc hoc etiam et p. ut q. iam acco-
 se quatuor minores uel ueruent castitate, uel
 certe n. si clericorum privilegio careant q. in missi-
 sibi durissimè dictum uideb.

Peter q. d. de cernant canones circa hoc. R.
 sequentia. primo ut mitiali q. huc minoribus
 si uxore duxerint matrimonium sit ratu. et
 q. nec ducendo, nec utendo quingio peccent, ita
 Canonista in cap. p. m. de clericis quingatis ex
 Alexandro 3. p. dunt in ipso hoc facto in fine si
 q. huc obli. matrimonium n. gsummanorint in
 obli. sponsa ante oiq. gsumnatione religione
 in fact. sponsa in faciu n. recuperat ut notant p. d. b.
 p. mola, et alii in dictu caput p. m. Cuius
 Ratio e. q. in facium iam fuit amium et obli-
 gatio uemel extincta n. ampliq. renouat, atq.
 adeo nec in facium repetitè in de nouo ipso

gerat.

qua. In Ecclia proit maioribus ordi-
nibus iuribus facere potestatem
ut vel uxores ducant vel ante
ductis generaliter utantur

Quod si obstat in caput cum olim de clericis con-
tingat de hoc in consideratione de hoc re loquitur
Dominicus Soly. lib. 7. de fure et rust. q. 6.
n. 2. et si non viset hanc affert tandem sed
melius e distinguere hoc modo aut sermo de
hoc vel illa persona in particulari et tunc dico pa-
ram pro dispensare ut licet sacerdos quodam ut
lege in generaliter ordinibus annexa soluat, sed
negi hoc quod in quibus inestissima et gravissima
caus interuenit quae est q. g. eius salus Rei-
publicae Christianae pax et tranquillitas alicuius
regni governo aliusq. illustri et catholici hono-
ratis vel simile quodam in talibus. n. casibus Ecclia
sacra dispensat et etiam dispensat ut osten-
da in particulari infra de matrimonio. vel sermo
e de cetero proinde et generaliter ut iuribus or-
dinibus uxores ducant et ad nuptias transeant n

videtur mihi moraliter loquendo esse possibile utrius-
 ta. Et ratio habet eam occurrentem relaxandi volu-
 ptuaria cui ordinati iam sunt ascripti, nullus
 unde erit hic dispensatione locus.

Dicit sane esse satis iustam et gravem causam quod
 passim videamus tam multos clericos contra votum
 castitatis, continentiae et pudicitiae repugnantes in
 genus libidinis fornicationis cum summo totius
 populi scandalo. Quod sane causam esse nimis commu-
 nem nulli momenti quare hanc consuetudo corruptela
 et peccati facilitate non modo non excusat vel minuit
 sed neque moritur et auget et frequenter ab hanc
 sacerdotibus iam ordinatis voto liberare dispensatio potest
 non dispensatio inquit. S. Bernardus in libro de voto
 et voti dispensatio, si tandem sermo sit de iis
 qui post hoc ordinabantur, dico non esse opus relaxatione
 voti cum nulli adhuc amiserint sed tamen opus foret
 ut ecclesia lege qua de illis promissa condidit abro-
 garet ne deus scilicet deinceps sacro ordini votum
 castitatis de se sit annexum ~~perpetuum~~ et hoc
 ut quod de ecclesia vel papa nunquam tamen ut fidelis vel
 prudentis patris famulatus id faciat nisi maximis ut

gentium magis de causis ut dictum e

Qua. Quia faciendum est ut si post
matrimonium ratum quod non est sed nondum
consummatum suscipit maiore ordine

De his plura in sequenti sermone breviter
intentionem. Et primo pro quod deum aliquem post
matrimonium ratum sed non copulatum carnaliter
adsue non grammaticum religione ingredi ordinem
a. in saculo nullo modo potest suscipere. Et contra Theo-
logorum et canonistarum in capitulo prima de con-
uersione conjugatorum. Et ratio vel talis inuit
ad archiducem sciente et auaente sponsa, vel
ipsa inuita vel in scia, si prima nec potest pe-
tere nec reddere debitum conjugale quod et ipsa
castitate nouit, et ipsa suo iure ultro peri-
uauit. Si secundum negat petere debitum, ob
causam dictam, sed non reddere? Ad hoc uidebitur mi-
hi probabilius quod nec reddere potest uxori petenti
sed cum id factum actu non sit enucleationis expon-
demus infra de matrimonio quod de hoc inquit
faciet talis. Et quod quod deum eo ipso quo ordinem
suscepit obstrinxit se suo quod uotum castitatis et

matrimonio non adhuc non sit consummatus sed tunc
 factum et ratum, tenet is ingredi religio-
 nem aliquam ut votum suum exsoluat et la-
 centis. Spec. lib. 13. instit. moralium. cap. 14
 q. 2. et apud ipsam multum alii et certe
 probabilis est. Sicut in q. 10. dist. 32. q. 2. a. 1.
 et quodam alii dicentibus talem facta consecratio non
 potest quicquam debitorum reddere. Secus est quod matrimonio
 non ante susceptos ordines fuit consummatus tunc
 non tenet religionem fieri sed ad votum uxori
 reddere si iam infirma vel munda fuerit fuerit or-
 dinatus.

Quod quod faciendum sit si quis iam duxit
 uxorem postea cogit ut vel metu ad
 susceptionem ordinem.

Quod cum syl. x. 60. ordo ipse q. 1. et cor aliorum
 ista sub distinctione vel talis fuit ordinatus ut
 vel metu cadente in gessante virum et sic tunc
 potest uti in iungio gtrahat gtrahat. Quod est quod notu
 gtrahentia in tali persona est si iure nullum
 et irritum: vel si est notu signo et de hoc
 philosophandum est sicuti de eo quod quem posuimus

in precedenti quanto. Maior dubitatio e de eo
q n̄ ui uel metu inducitur ad ordines, sed moles-
tia quada acerbiori et importunis precibus uel
modis q̄q̄da similibz. de quo D.D. in respondeo
do ad modum uariis sunt. placet h̄ nunc illorum
stia q̄ dicunt talem p̄ce transire ad nuptias
negz tenere illum ad castitatem et in exculo ser-
uanda nec suscipere caractere cu et simplicitate
loquendo fuerit uinitus, q̄ doctrina conformis
ē iis q̄ supra diximus importunas preces in q̄q̄da
p̄one equalere metui et coactioni. q̄ si dicas Ju-
dæus q̄ metu bap̄tizaty cogi p̄t et ad fide
go et metu et importunis precibus ordinaty co-
gebo ad castitatemq̄ negando q̄ sequentia. Quid dispari-
tatis talis ē q̄a fides et lex c̄riana cogit bab-
timum iure diuino unde mem̄o p̄t ad eam am-
plectendam iudag et coactio bap̄tizaty cogi: Vo-
tum in castitati seq̄b ordines h̄ iure canonico
seu Ecclesiastico, q̄ q̄dem Ecclia ista irritum se
uoluit si ui uel metu extorqueat.
Probet hic disputari an et quo iure clerici

exempti sint à potestate seculari, tributis
 vectigalibus, gabellis, et similibus, tam quo ad
 ipsorum personas, tam quam quo ad bona eorundem
 et quibus gaudeant privilegii et immunitati-
 bus sed hæc et similia commodius disputabimus
 anno sequenti in maa de redditibus et puen-
 tibus Eucharisticorum legat vitorum quodet, card.
 Bellarminu. lib. de Clericis. Henricu Henri-
 quetz. de sermo ordinis. cap. 18. Valentiam
 disp. 9. q. 5. puncto. 4. Et hæc de sermo
 ordinis

Disputatio octava et
 ultima generalis
 De sacramento matrimonii.

Disputant de hac maa interpres juris Ca-
 nonici in 4to decretalium et Geologi in 4to
 Aram dist. 26. d. 180. in additionibus 3ta
 partis, à questione. 42. ad. 69. pollar. 4o. 2do.
 lib. ultimo de hac re, Card. Tol. lib. 7. Statim